

בעזה ש"ת

גלי מסכתא

תלמוד ירושלמי

מסכת בבא בתרא

עיקר כללי מסקנת הסוגיות [ומקורות]
לפי פירוש המהר"פ מפני משה
מיועד לאלו שלמדו הסוגיא

פ"ח יש נוחלין

הלכה א' (כא: - כב.)

בן [קרוב קודם] - בת - אב [עדיף מאח הבא מכוחו] - אח, וכל יוצא יריכין קודם [בן/בת/לשאירו - מ"מ]
לחכמי עכו"ם בן ובת שוין, וחכמים חולקין [אין לו בן דומיא לאין לו בת]
לצדוקין בת הבן ובת שוין, וחכמים חולקין [בת במקום אביה (אח) המת]
אם ואשתו לא נוחלין [לא תסוב] אבל מנחילין [וכל בת יורשת מב' מטות וק"ו בן]
ר' זכריה בן הקצב - לר"ש בן יהודה בשם ר"ש בן ובת שוין בנחלת אם,
וחכמים (להל') חולקין [ממטות - הוקש מטה אב ומטה אם]

הלכה ב' (כב. - כג.)

א"י - לר' יאשיה ליוצאי מצרים נתחלקה [לשמות מטות אבותם] (ד' חלקים לבנות צלפחד)
לר' יוחנן (וי"ג ר' יונתן) לבאי הארץ [לאלה תחלק] ואח"כ נתחלקה כאילו ליוצאי מצרים [מטות
אבותם; ונתתי לכם מורשה - מתנה וירושה]
לר' יהושע בן קרח לאלו ולאלו - ב' חלקים למי שהיה שם ושם (ה' חלקים לבנות צלפחד)
חלק מרגלים ליהושע וכלב [חיו מן האנשים], חלק מתלווננים דעת קרח לכל ישראל, ובניהם ירשו
מסבא [ובני קרח לא מתו]
{ מורשה (חלש) קהילת יעקב - אחר שיגע משכח (פ"מ - מוצא טעם, מהרא"פ - שוכח) }

הלכה ג' - ה' (כג. - כד:)

אין פי שנים ואין מזונות לבת מנכסי האם
אין פי שנים בראוי [בכל אשר ימצא לו] חוץ ממת אביו הבכור בחיי אבי אביו [ג"ש משפט בכפילה
משפט בפשוטה - כאילו אביו קיים]
אינו יכול לבטל ירושה ובכורה [מתנה עמ"ש בתורה] [לציון וירושלים מהני דאפשר במתנה] אלא בלשון
מתנה בדבריו [לרידב"ז לר' לעזר בדיעבד] [לא יוכל לבכר - אינו רשאי] או בתנאין ב"ד [בנין
דכרין]
לר' יוחנן בן ברוקה (להל') מותר להעביר ירושה לאחד שראוי שיורשו [לרידב"ז - יכול לסלקו לפני
שבא ליד היורשים]
שכיב מרע שאמר כתבו ותנו ומת - אם לזכרון דבריו קנה, אם להקנות בשטר לא קנה
מתנה בלשון מכר - ר' חונא - ארכבי אתרי רכשי [למהרא"פ - אחריות, בעין יפה] ר' חזקיה - לא זה ולא זה
דין ודברים אין לי בנכסין וכו' בחיך ובמותך - לרשב"ג בעל ירושה [מתנה עמ"ש בתורה] [וירש אותה];
לרב - רא"ש - א"א להסתלק קודם שבא לידו]
ות"ק ורבנן דר' יוסטיני חולקין [אין ירושת אשתו (מהרא"פ - ואמו) מדאו']
מכרה נכסי מלוג - מכרה בטל [שלא תמכור נכסי בעלה]
בעל אינו יורש ארוסתו [הקרוב] או בראוי [ירושת יאיר, בגבעת פנחס בנו אשר ניתן לו - ולא לאביהם]
לר' יצחק מתנה שאם מתה בלי בנים שאביה יורשה [תנאי שבממון (דלא כרשב"ג)]

הלכה ו' - ז' (כד: - כה:)

נתן לאחר והניח בניו שאינם הגונים - לרשב"ג זכור לטוב, לרבנן אין רוח חכמים נוחה
זה בני/אינו בני נאמן ליורשו וליבם; זה אחי אינו נאמן לחוב לאחיו
אמר למוכס בני הוא נאמן לחזור ולומר עבדי הוא, ולא להיפך א"כ במקום שמשעבדים בניהם ביותר
ינתנו עבדי לכהן והמקבל סתם ובסוף צווח - לרבנן אוכל בתרומה [עכשיו חזור], ורשב"ג חולק [מתחלה
לא רצה]
דייתיקי שכיב מרע צריך לזכות לפני מיתה

רשב"ג - דייתיקי מבטלת דייתיקי, ר' יוחנן ר"ל - אפי' כתב בלשון מתנה (פ"מ)
כתבה שכ"מ נכסיה לאחיה וחזרה ומכרה לבעלה - לפ"מ ושדה יהושע לבעלה, למהרא"פ - לאחיה בניכוי
המעות שהצריכה

הלכה ח' - ט' (כה: - כו:)

שטר בריא - לר"י צריך "מהיום ולאחר מיתה" - גוף מהיום ופירות לאחר מיתה, לר' יוסי זמנו מוכיח
גט מהיום ולאחר מיתה אינה מגורשת [שייר עד לאחר מיתה]
שחרור עבד בשטר ולא בע"פ

"יעשה בן חורין" (לשון עתיד) לרבי זכה, לחכמים לא זכה
"ינחיל/יחזיק פלוני בנכסי" - לא קנה, "תינתן לו מתנה" - מח' רבי וחכמים
ומ"מ בשכיב מרע מצוה לקיים דברי המת

ינתנו נכסי לראשון וכשמת לשני וכשמת לשלישי -
מת השני ואח"כ הראשון - חוזר לנותן [שלישי רק מכח שני]
מת השני והשלישי - לרבי הראשון יכול למכור גוף הקרקע, אבל לא במתנת שכיב מרע [חל אחר
מיתה],

ר' יוחנן - ולא במתנת בריא [רק זכה לפרנסתו בחייו או לקבורתו]
לרשב"ג רק יכול למכור פירות

אשה שכתבה נכסיה לאחד יכולה למכרן לבעלה למזונות יתירין ולקבורה
גדולים וקטנים יורשים בשוה מתפוסת הבית
אין מזונות בנן נוקבן כשיש רק בנות